

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

III МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

**Місце проведення: Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

**Ministry of Education and Science of Ukraine
National Academy of Educational Sciences of Ukraine
Association of Universities of Ukraine
Odessa Regional State Administration
Odessa City Council
Odessa Regional Advanced Training Institute for Teachers
Education and Culture Centre «Confucius Institute»**

**SOUTH UKRAINIAN NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY
NAMED AFTER K. D. USHYNsky**

**THIRD INTERNATIONAL CONGRESS
«GLOBAL CHALLENGES OF PEDAGOGICAL EDUCATION
IN ACADEMIC SPACE»**

18-21 May 2017

South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky
26, Staroportofrankivska Str.

Odessa
2017

Рекомендовано до друку рішенням ученої ради
Південноукраїнського національного педагогічного університету
імені К. Д. Ушинського
(протокол № 11 від 27 квітня 2017 року)

Укладачі:

Чебикін Олексій – доктор психологічних наук, академік НАПН України (голова)
Ананьєв Антон – кандидат психологічних наук, приват-професор (Україна)
Андрущенко Віктор – доктор філософських наук, академік НАПН України (Україна)
Богущ Алла – доктор педагогічних наук, академік НАПН України (Україна)
Білова Наталія – кандидат педагогічних наук, приват-професор (Україна)
Балуба Ігор – кандидат історичних наук, начальник відділу педагогічної та післядипломної освіти Міністерства освіти і науки України (Україна)
Бідний Григорій – професор Університетського коледжу м. Нью Джерсі (США)
Богданова Інна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Гаєвець Яна – кандидат педагогічних наук, викладач (Україна)
Гайжугіс Альгірдас – габілітований доктор гуманітарних наук, академік, член-кореспондент Академії наук Литовської республіки (Литва)
Дін Сін – PhD, координатор Освітньо-культурного центру КНР «Інститут Конфуція» (Китай)
Джангулашвілі Леван – професор (Грузія)
Джуринський Петро – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Долинський Борис – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Жаровцева Тетяна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Жук Олександр – доктор педагогічних наук, професор (Білорусь)
Задорожна Любов – кандидат філософських наук, заступник директора Одеського обласного інституту вдосконалення вчителів (Україна)
Койчева Тетяна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Копусь Ольга – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Курлянд Зінаїда – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Мартінова Раїса – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України (Україна)
Музиченко Ганна – доктор політичних наук, професор (Україна)
Наумкіна Світлана – доктор політичних наук, професор (Україна)
Осипова Тетяна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Пальшкова Ірина – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Попова Олександра – кандидат педагогічних наук, доцент (Україна)
Саннікова Ольга – доктор психологічних наук, професор, академік НАПН України (Україна)
Симоненко Світлана – доктор психологічних наук, професор (Україна)
Скворцова Світлана – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України (Україна)
Тарасенко Ольга – доктор мистецтвознавства, професор (Україна)
Хмель Наталя – кандидат психологічних наук, приват-професор (Україна)
Яковлева Марина – кандидат психологічних наук, доцент (Україна)

Усі матеріали друкуються в авторській редакції.

Глобальні виклики педагогічної освіти в університетському просторі : матеріали
Г 54 III Міжнародного Конгресу (м. Одеса, 18-21 травня 2017 року) / Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 678 с.

ISBN 978-966-916-275-5

До збірника ввійшли матеріали III Міжнародного Конгресу «Глобальні виклики педагогічної освіти в університетському просторі», присвяченого узагальненню педагогічних, психологічних та соціально-політичних аспектів підготовки сучасного вчителя; системі формування духовного та інтелектуального потенціалу сучасної молоді; перспективним психолого-педагогічних концепціям підготовки вчителя в системі університетської освіти; інноваційним авторським педагогічним технологіям.

Збірник рекомендовано для широкого кола фахівців, які цікавляться проблемами педагогічної освіти.

УДК 378.4:37.015.3+001
ББК 74+72я43

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ЯК ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я І РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТІВ

Ковальова Т. М.

Університет Ушинського, Україна

У сучасному житті кожній людині потрібні певні знання, вміння і навички у різних галузях діяльності. Для збереження здоров'я необхідно оволодівати знаннями також і в галузі фізичної культури. Спорт є загальнодоступною матеріальною і духовною цінністю суспільства і кожної людини окремо. І тому сьогодні існує дуже багато галузей людської діяльності, які безпосередньо чи опосередковано пов'язані зі спортом. Тому дуже важливим є залучення дітей до занять фізичною культурою ще з дитинства. З віком вона повина стати їх буденністю. Загальновідомо, що фізична культура значно впливає на людину як фізично, так і духовно. Вона націлена на зміцнення здоров'я, поліпшення фізичних здібностей людини, а також на застосування цих здібностей відповідно до потреб суспільства.

Головними елементами фізичної культури є фізичні вправи, а також загартовування організму, гігієна праці та побуту, і багато іншого. Володіючи і активно використовуючи фізичні вправи, людина покращує свій фізичний стан і підготовленість, вона всебічно вдосконалюється. Тому в усьому світі спостерігається спрямованість на підвищення ролі фізичної культури. Однією із основних цілей держави є залучення молоді до занять фізичною культурою і формування у неї бажання дотримуватися здорового способу життя. Адже здорова молодь – це основа суспільства та держави. І важливо, щоб молодь була працездатною. А ця працездатність визначається фізіологічними, фізичними і психофізичними особливостями. До фізіологічних особливостей відносяться стан серцево-судинної, дихальної, м'язової, ендокринної та інших систем, а фізичні – це рівень розвитку витривалості, сили, швидкості рухів та ін. Тому значення фізичної підготовки студентів дуже важливе і воно підвищується з кожним роком.

Відповідно до державного освітнього стандарту вищої професійної освіти фізична культура є обов'язковою дисципліною гуманітарного освітнього циклу [1, с. 17]. Вона містить теоретичний, практичний і контрольний навчальний матеріал, який регламентується державною навчальною програмою для ВНЗ [2]. Теоретичні відомості передаються в бесідах, на лекціях і на практичних заняттях, а також шляхом самостійного ознайомлення студентами з навчальною та додатковою літературою. Цей теоретичний матеріал формує у студентів науково-практичні знання, які допомагають їм краще зрозуміти природні і соціальні процеси взаємодії фізичної культури суспільства і особистості. Практичні знання допомагають в особистісному розвитку і самовдосконаленні. Окрім того, передбачаються позанавчальні форми занять, такі як секції, заняття у спортивних організаціях, фітнес-клубах, масові оздоровчі та фізкультурно-спортивні заходи.

Основною функцією яку здійснює фізична культура у ВНЗ є придбання обов'язкового і необхідного рівня фізичної підготовленості особистості. Зміцнення здоров'я і підготовка до професійної діяльності є одним із головних завдань. Але не менш значними є розширення ерудиції студентів у галузі фізичної культури, активне використання отриманих ними знань і вживання їх на практиці. Щоб досягти головну мету фізичного виховання – сформувати фізичну культуру особистості, вирішуються такі завдання, як формування у студентів мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної культури, потреби до регулярних занять спортом. Фізичні навантаження у ВНЗ відповідають віку, статті та індивідуальним можливостям (стану здоров'я, фізичному розвитку, фізичній підготовленості) студентів. Поетапне нарощування інтенсивності, обсягу фізичних навантажень і часу тренувального заняття; раціональне чергування навантажень з інтервалами відпочинку; повторення різних за характером фізичних навантажень протягом більш тривалого часу (тижнів, місяців, років) – все це має враховуватися під час навчального процесу.

Навчальна діяльність студентів відрізняється регулярним переключенням усіляких форм розумової діяльності (лекції, семінари, практичні та лабораторні заняття та ін.). У ході розумової діяльності характерне робоче положення – сидючи за столом. У такому положенні, при зігнутих ногах, руках, тулубі і шиї, стані, з трохи нахиленими вперед головою, кров розподіляється по органах і тканинах дуже нерівномірно, можуть виражатися несприятливі застійні явища у мозку, черевній порожнині, порожнині тазу, в ногах. Тому дуже важливо, щоб у студентів була рухова активність. Під час здійснення фізичних вправ у корі великих півкуль мозку виникає «домінанта руху», яка сприятливо впливає на стан м'язової, дихальної та серцево-судинної систем, активізує сенсорно-моторну зону кори, збільшує тонус усього організму [1, с. 165]. Таким чином, систематичні заняття сприятимуть профілактиці захворювань.

Не менш значним є вплив фізичної культури і на інтелектуальний розвиток. При руховій активності процес мислення виконує функції природного контролера і регулятора рухів. Всі три

види взаємозв'язку між думкою і дією в певній мірі впливають на розвиток творчих здібностей людей, які займаються спортом [3, с. 34].

Заняття фізичною культурою – це спілкування в колективі, під керівництвом викладача. І саме в цьому спілкуванні формуються особистісні якості, зміцнюється воля, виробляється дисциплінованість, формується звичка із дотримання норм моральної поведінки.

За допомогою занять фізичними вправами забезпечується гармонійний розвиток фізичного стану організму, формуються і виховуються моральні та фізичні якості, які необхідні майбутнім фахівцям в будь-якій сфері діяльності. У фізкультурному вихованні та освіті молодого покоління головним має стати формування та закріплення у свідомості потреби і мотивації у постійній турботі про своє здоров'я. Здоров'я – основний фундамент кожної особистості, а здорова молодь – фундамент нашого суспільства, і держави взагалі.

Література

1. Виленский М. Я. Физическая культура студента : учебник для вузов // М. Я. Виленский, А. И. Зайцев, В. И. Ильинич и др. – М. : Гардарики, 2000. – 385 с.
2. Грибан Г. П. Передумови створення методичної системи фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів / Г. П. Грибан // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харків : ХДАФК, 2014. – № 2 (40). – С. 67-71.
3. Николаев Ю.М. : Теория физической культуры : функциональный, ценностный, деятельностный, результативный аспекты : учебное пособие. – СПб. : СПбГАФК им. П. Ф. Лесгафта, 2000. – 456 с.

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ РАБОТИ У НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЦЕНТРАХ

Лещій Н. П.

Університет Ушинського, Україна

Нещодавно в Україні створено новий тип освітнього закладу «метою діяльності якого є реалізація права на освіту дітей з особливими освітніми потребами, зумовленими складними вадами розвитку, їх інтеграція в суспільство шляхом здійснення комплексних реабілітаційних заходів, спрямованих на відновлення здоров'я, здобуття освіти відповідного рівня, розвиток та корекцію порушень» (наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 920 від 16.08.12 р) – навчально-реабілітаційний центр (далі НРЦ).

Проблема роботи з такими дітьми значно ускладнюється недостатньою розробленістю, адже, здебільшого фахівці описують методики допомоги дітям, які мають порушення окремо, наприклад зору, або слуху. А в даному випадку дитина має складне порушення, яке характеризується не складанням вад, що виникають при відсутності зору чи зниженні слуху, а в кожній дитини виникає власний, притаманний лише їй комплекс психофізичних розладів розвитку. Натомість програми, за якими працюють з такою дитиною, розраховані окремо для дітей з порушеннями зору, або слуху, або розладами інтелектуальної сфери, тощо.

Іншою стороною даної проблеми є те, що для успішної корекційно-розвиткової роботи у таких випадках є систематизація роботи з батьками, адже батьки потрібно отримати практичні навички роботи дефектолога, бо в іншому випадку добитися значного прогресу для дитини буде вкрай важко і можливим це буде тільки за умови постійного знаходження у спеціальному освітньому закладі.

Такий підхід вимагає сумісної праці групи фахівців корекційно-розвиткового циклу (вчитель фізичного виховання, реабілітолог, корекційний педагог, логопед, психолог) у одному НРЦ.

Крім зазначеного, ми маємо організувати фізкультурно-оздоровчу роботу, яка торкнеться усіх ланок НРЦ: навчального процесу, позаурочного часу, реабілітаційного процесу, індивідуальних занять.

Таким чином, зроблений вище аналіз літературних джерел дає підстави для висновків, що навчання і виховання дітей, котрі мають складні порушення розвитку та низку специфічних особливостей, суттєво відрізняється від комплексу заходів, які використовуються традиційно у спеціальних школах для дітей з певним типом порушення розвитку. Відтак, логічно припустити, що в даному випадку треба організувати навчально-виховний процес у НРЦ таким чином, аби максимально врахувати індивідуальні особливості і потреби кожної дитини у колективі, що є достатньо складним завданням.

Пропонований нами **покроковий алгоритм** планування комплексної фізкультурно-оздоровчої реабілітаційної програми для дітей з комплексними порушеннями психофізичного